

приемем като директна полемика с просветленото слово на Славейковите миниатюри. Яворов поставя акцент върху безднената природа на думата, отричайки по такъв начин съзидателната ѝ мощ. Яворовите думи в „Безсъници“ до голяма степен зазвучават като антипонятия, вариращи около смисъла, без да могат да се установят върху него. Те почти никога не се употребяват самостоятелно, а почти винаги извикват в съзнанието на възприемателя своя речеви антипод. Обяснимо е защо именно Яворов се изразява така парадоксално-синтетично: „радост-горестта“; „Добро и зло, началото и края – събрал ги бих в една-едничка дума...“. Именно затова в търсената и неуморно произвеждана антитетичност, Яворов е много по-близък до Ницше, отколкото тълмачът на неговите идеи Пенчо Славейков.

Твърде изтънялата сюжетна нишка в „Тъй рече Заратустра“ – възмогването, възлизането на Аза от ограничените битови и морално етикетирани категории, преходът от профанно към сакрално – вдъхновява и „Песен“-та. И при Ницше възходът на Аза към свръхчовешкото е изпълнен с антитези и перипетии: Заратустра е постоянно напрегнат (въпреки избраното уединение) в сблъсъка си с традиционното, граматикализирано Свещено писание. „Тъй рече Заратустра“ реторически обхожда свещените истини, преди да ги елиминира; преходът от заблуда към истина звучи апокалиптично, но е огласен манифестно – чрез непрестанно редуване на теза и антитеза. Ницше разобличава и руши езика на християнската етика, а Яворов – мнимата етика на литературното, според която художественото слово би трябвало да обслужва една или друга социална практика. Непрекъснатите отричания на Ницшевия герой от казаното преди целят да избягат именно от тъждеството, което неизбежно възниква между вече изговореното слово (т.е. фиксираното в културната памет) и изговорилия го. В този смисъл текстът на „Песен“-та е аналогичен на популярната Ницшева творба: той градира взаимно разколеба-